

Livets väg

nr 37

Jesus sa: Jag är vägen,
sanningen och livet. Ingen
kommer till Fadern utom
genom mig (Joh. 14:6).

Vägen genom Bibeln (15)

Förkortningar:

Gen. = Genesis = 1 Mos.

Ex. = Exodus = 2 Mos.

LW = Luther's Works, American edition.

I andra Mosebok, kapitel 18, berättas om hur Mose på väg till Sinai berg fick besök av sin svärfar Jetro. Vi skall först gå in lite närmare på vem prästen Jetro var och bakgrunden till hans besök hos Mose, vilket sedan närmare skall behandlas i nästa nummer av "Livets väg".

Under de fyrtio långa åren då Mose fick vänta på Herrens befallning att gå till Faraos befann han sig på flykt i landet Midjan. Mose hade ju i vredesmod slagit ihjäl en egyptisk slavdrivare som plågade Israels folk (Ex. 2:11). Faraos hade fått reda på det och vill döda Mose. Denne flydde då till Midjaniternas land, som låg på östra sidan om Sinaihalvön och Aqaba-viken.

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkblad

Nr 37, 21 okt 2022

Red. kyrkoherde Sten Rydh

Midjans folk var besläktat med Israels folk. Abraham hade efter Saras död gift sig med Ketura och de hade fått sex söner, varav Midjan var den fjärde (1 Mos. 25:1-4). Midjan i sin tur fick fem söner och på Mose tid hade denna familj växt till ett helt folk. I arkeologiska utgrävningar har man funnit spår av detta folk ungefär tusen år före Kristus.

När Mose vistades i Midjans land var han en gång vid en vattenbrunn. Dit kom sju systrar för att vattna sin fars får. Men då kom några herdar och körde bort dem. Men Mose ingrep och räddade flickorna och hjälpte dem att vattna fåren. När de sedan kom hem till sin far Reguel berättade de vad som hade hänt. Namnet Reguel betyder "Guds vän". Reguel förmanade då sina döttrar och sa att de borde ha bjudit in mannen till måltid. Han betonade för dem vikten av gästvänskap. De hämtade hem Mose och han fick sedan stanna hos Reguel. Mose gifte sig med dottern Sippora, och de fick sönerna Gershom och Elieser.

Prästen Jetro

I Ex. 3:1 kallas Mose svärfar för "Jetro, prästen i Midjan". Ordet svärfar (hebr. chotén) kan också syfta på en äldre, manlig släkting, t.ex. Sipporas farfar. Detta är troligt då hebréerna ofta använder ordet far i betydelsen farfar o.s.v. I 4 Mos. 10:29 kallas Reguels son för Hobab. Det kan också ha varit så att Reguel också hade namnet Jetro, som kan ha varit en ämbets titel. Luther skriver att Jetro kanske var styvfar till Sippora sedan hennes förste man Reguel hade dött (LW 62:290)

När Mose gick till Farao för att förkunna de tio plågorna hade han först sin familj med sig. ”**Då tog Mose sin hustru och sina söner och satte dem på sin åsna och återvände till Egyptens land.**” (Ex. 3:20). Mose gick bredvid med sin stav i handen. Det måste ha varit en mycket spännande resa. Mose visste ju att det skulle bli farligt att gå till Farao och begära att han skulle släppa folket. Hur skulle det gå? Hur skulle Sippora och barnen klara sig? Säkert var det bekymmersamt för Mose. Men han förtröstade på Herren. Han hade under sin 80-åriga levnad lärt sig att inte lita på sin egen kraft, utan endast på Guds nåd och beskydd.

Omskärelsen

Tydligen hade Mose barn (eller åtminstone ett av dem) inte fått någon omskärelse. Gud hade ju gett omskärelsen redan till Abraham och befallt att denna skulle ske på åttonde dagen med alla pojkar, som ett tecken på Guds förbund (Gen. 17:10). Vi vet inte varför Mose hade låtit bli att omskära sina söner. Kanske omskärelsen hade kommit ur bruk bland Midjaniterna och Mose tog för mycket hänsyn till detta. Kanske var det så att Sippora inte ville omskära pojkarna och Mose var för svag för att kräva detta. Vi vet inte, men det var en allvarlig synd mot Herrens befallning. På vägen till Egypten kom så Herren mot Mose och hans familj. Det står att Gud ville döda Mose. All synd är allvarlig, och syndens lön är döden.

I detta ögonblick reagerade Sippora. Hon tog en vass sten och omskar sin son. Hennes samvete reagerade snabbt. Tack vare detta skonade Herren Mose (Ex. 4:24ff).

Luther skriver om denna händelse:

”När Mose ville ta fru och barn från Midjan till Egypten blev han dödssjuk och sände dem tillbaka” (LW 62:290).

Luther påpekar att omskärelsen var något som väckte hedningarnas avsky. Han skriver:

Ni har hört att Abraham var den förste patriarken som fick befallningen att omskära små pojkar. Om man utgår från förnuftet var omskärelsen både avskryvård, vanhedrande och löjlig och ett meningslöst bud, som gällde en kroppsdel som man helst inte talar om. Men Abraham lydde Gud. Detta skedde för att Gud vill gå emot vårt förnuft och göra mänsklig visdom till dårskap (LW 62, 87).

Luther fortsätter och ger sin tolkning till varför Mose hade undvikit att omskära sin son:

På samma sätt är det bland oss kristna många som inte kan stå ut med världens förtal. När världen kallar oss splittrare, sektmakare och heretiker föredrar sådana att lämna sin kristendom. Detta är också vad Mose hustru gjorde när han var med henne som gäst i ett främmande land. Så vitt det gällde Mose hade han troligen gärna omskurit sin son. Men han kunde inte göra detta eftersom hans hustru inte ville bli föremål för förnedring på grund av omskärelsen. Istället levde också Mose som hedningarna. Sippora ville inte bli befläkad och vanhedrad av omskärelsen, som var föraktad. Därför gick Mose med på detta och tog barnet med sig utan någon omskärelse. Men på vägen angriper Gud Mose och tänker döda honom därför att han följde sin hustrus envisa vägran att omskära barnet” (s. 87).

Sedan vände Sippora tillbaka med barnen till Jetro, vilket framgår av Ex. 18:2.

Dopet

En parallell till omskärelsen i Nya förbundet är dopet. Omskärelsen var en förebild för dopet. Liksom omskärelsen var ett tecken på Gud nåd är dopets vatten också ett sådant heligt tecken, ett sakrament. Därför döper vi redan de små

barnen och ger dem sedan en kristen undervisning. Att skjuta upp dopet är allvarligt och något man skall undvika. I dopet får varje människa som döps en försäkran om syndernas förlåtelse. Därför säger vår bekännelse:

Om dopet lärs att det är nödvändigt för saligheten och att nåd erbjuds genom det. Därför skall man även döpa barnen. Genom dopet överlämnas de åt Gud och får del av hans nåd. Därför förkastas omdöparna som lär att barndopet inte är rätt och som menar att barnen kan bli frälsta utan dop (CA = Augsburgska bekännelsen, art. 9, min övers.).

Dopet av små barn bör därför ske så snart som möjligt. På Luthers tid brukade barnen döpas efter bara någon dag. Man var mån om att barnet så snart som möjligt fick pånyttfödelsens sakrament och därigenom också blev Guds barn.

Mose stav

Gud hade också gett Mose den underbara staven som ett tecken på att Gud var med honom, men att fienderna måste frukta för Guds dom. När Mose kastade staven på marken inför Faraos blev den ju en stor orm. Men när Mose tog ormen i stjärten blev den en stav igen. Detta under visar att Gud har all makt och att det Gud har sagt alltid sker. Här kan man också tänka på det löfte som Gud gav Adam och Eva. Kvinnans säd, Kristus, skulle i framtiden trampa sönder ormens huvud.

Ormen betecknar Guds fiende djävulen som har makt att till och med döda Kristus. Men genom sin död besegrade Jesus djävulen. Så krossades hans huvud och all hans makt togs ifrån honom. Satan kan inte längre anklaga Guds folk eftersom Jesus har burit hela världens synd och försonat den.

Så är också Mose stav en bild för detta.

Undret med den kastade staven visar att ormen som förskräckte Faraos och som även åt upp trollkarlarnas ormar i Mose hand blir en stav igen. Staven betecknar tryggheten under Guds nåd och beskydd. Den betecknar segern över djävulen och hela hans anhang. Med denna stav slog Mose på Nilflodens vatten så att det blev blod (Ex. 7:20). Samma stav lyfte Mose över Röda havets vatten så att det delades mitt itu, och med samma stav fick han vattnet att vända tillbaka över Faraos här (Ex. 14:16, 27). Med samma stav slog Mose senare på klippan och fick så vatten till det törstande folket (Ex. 17:5ff).

Det är också uppbyggligt att tänka på hur David beskriver Herrens stav som en tröst i nöden:

Även om jag vandrar i dödsskuggans dal fruktar jag inget ont, för du är med mig. Din käpp och stav, de tröstar mig (Ps. 23:4).

Staven är också ett särskilt tecken på att Messias, Kristus, skall komma och att han är härskaren och ledaren över Guds folk. Med den regerar han kyrkan. Mose skriver:

Spiran ska inte vika från Juda, inte härskarstaven från hans fötter, förrän han som den tillhör kommer och folken lyder honom (Gen. 49:10)

Jetro kommer till Mose

Berättelsen om hur Jetro sedan kommer med Sippora och barnen till Mose i öknen hör till de mest intressanta i 2 Mosebok. Vanligen behandlar man inte denna berättelse särskilt mycket utan går snabbt vidare till händelserna då Gud gav lagens tavlor på Sinai berg. Detta med 10 Guds bud är givetvis mycket viktigt och värt ett ingående studium. Men i nästa nummer skall vi särskilt gå igenom betydelsen av vad som skedde vid Jetros besök.

Forts. i nästa nr.